

مرکز بررسی ها و مطالعات راهبردی - نکته روز شماره ۶ - پنجم مرداد ۹۳

مدیریت واردات، پیش‌نیازی برای خروج از رکود در سال ۱۳۹۳

دکتر احمد تشکینی

توضیح اجمالی:

واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای و کالاهای سرمایه‌ای از عوامل موثر بر رشد اقتصادی ایران است که تحت تاثیر میزان درآمدهای ارزی کشور می‌باشد. وابستگی تولیدات داخل به واردات مذکور میزان تاثیرپذیری رشد اقتصادی از نوسانات واردات را به شدت افزایش داده است. براساس جدول (۱) متوسط سهم «مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای»، «سرمایه‌ای» و «مصرفی» از واردات کل طی دوره ۸۸-۱۳۸۰ به ترتیب ۶۸,۴، ۲۰,۴ و ۱۱,۳ درصد می‌باشد.

جدول (۱): سهم کالاهای واسطه‌ای، سرمایه‌ای و مصرفی از واردات کل طی دوره ۸۸-۱۳۸۰ (درصد)

	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	متوسط دوره
مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای	۷۱,۳۱	۷۰,۷۳	۷۳,۵۵	۶۷,۶۶	۶۴,۷۸	۶۵,۵۱	۶۸,۰۸	۶۷,۵	۶۶,۴	۶۸,۴
کالاهای سرمایه‌ای	۲۰,۵۵	۱۹,۶۶	۲۲,۰۹	۲۲,۹۴	۲۳,۴۹	۱۹,۷۲	۱۸,۱۸	۱۸,۸	۱۸,۱	۲۰,۴
کالاهای مصرفی	۸,۱۴	۹,۶	۴,۶۳	۱۰	۱۱,۷۳	۱۴,۷۷	۱۳,۷۳	۱۳,۷	۱۵,۴	۱۱,۳

مأخذ: بانک مرکزی ج.ا.ا.

نکات کلیدی:

۱- واردات «مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای» و «کالاهای سرمایه‌ای» بدان دلیل که در فرآیند تولید به کار گرفته می‌شوند نقش مستقیمی در افزایش تولیدات داخل و رشد اقتصادی دارند.

۲- کاهش واردات (به‌ویژه مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای) طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به دلیل تحریم‌ها و کاهش درآمدهای ارزی نقش موثری در کاهش تولید و رشد اقتصادی کشور داشته است.

۳- یکی از مهم‌ترین دلایل رشد اقتصادی ۵٫۸- درصدی سال ۱۳۹۱ و ۳٫۱- درصدی در نیمه اول سال ۱۳۹۲ کاهش واردات کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای است.

براین اساس یکی از راه‌کارهای اساسی برای خروج از رکود در سال ۱۳۹۳ را باید در مدیریت واردات و تخصیص منابع با اولویت واردات موردنیاز بخش تولید جستجو کرد. به بیان دیگر تجربه رشدهای اقتصادی بیش از سالهای تحریم (ارقامی بالای ۵٪) مستلزم افزایش واردات موردنیاز بخش‌های تولیدی به‌ویژه بخش صنعت است.

مرکز بررسی‌ها و مطالعات راهبردی